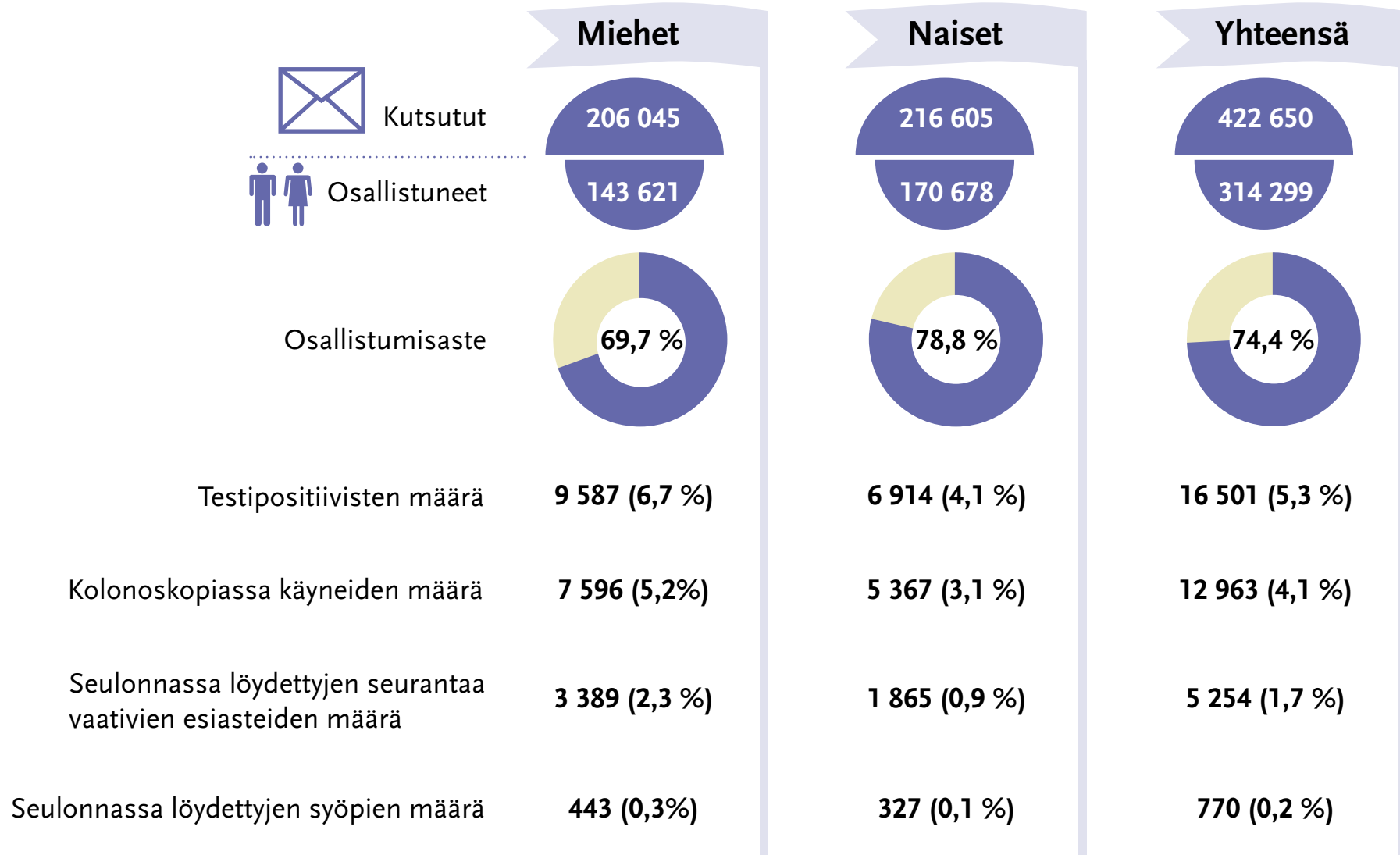
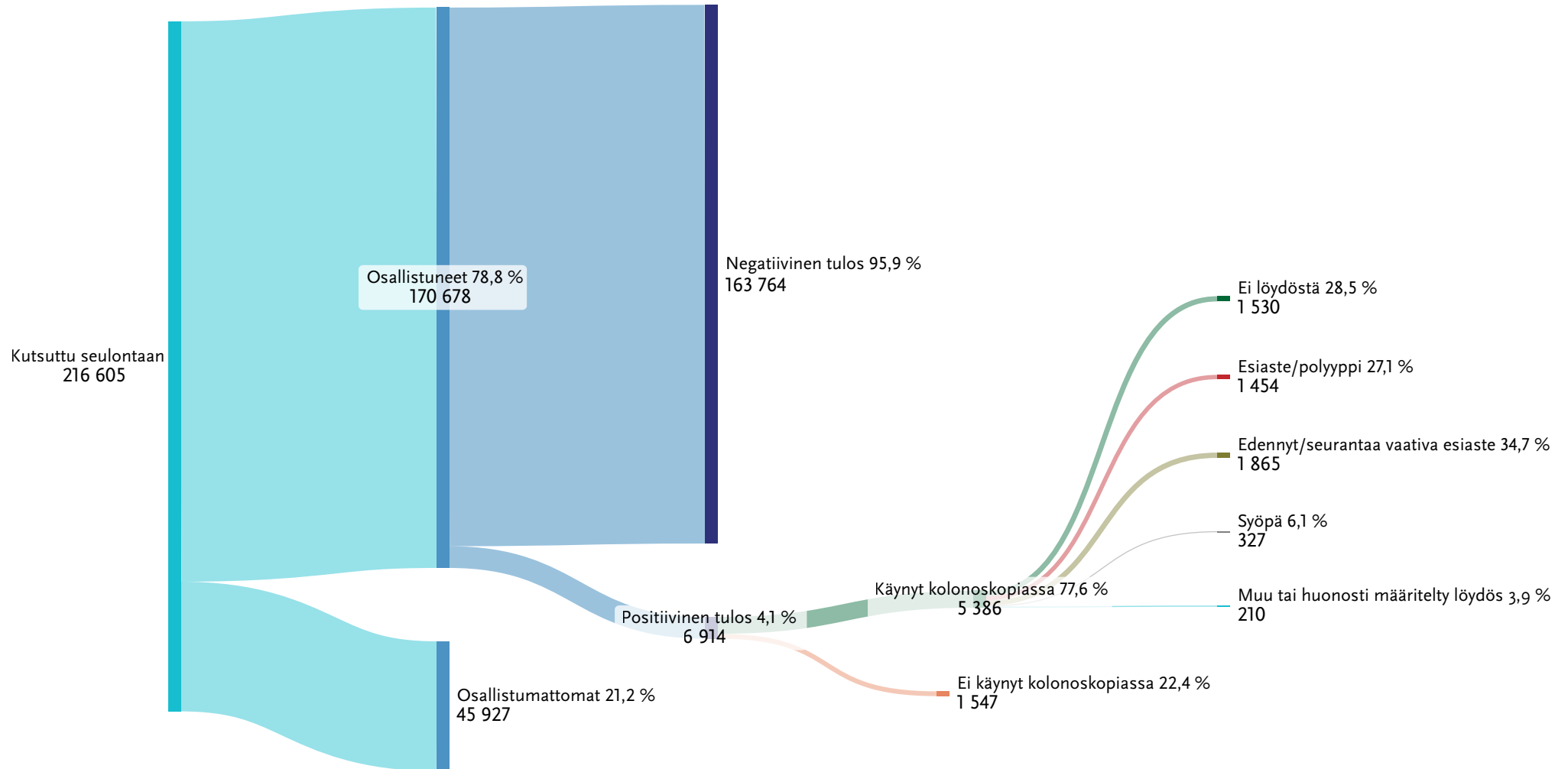

SUOLISTOSYÖVÄN SEULONTAOHJELMA

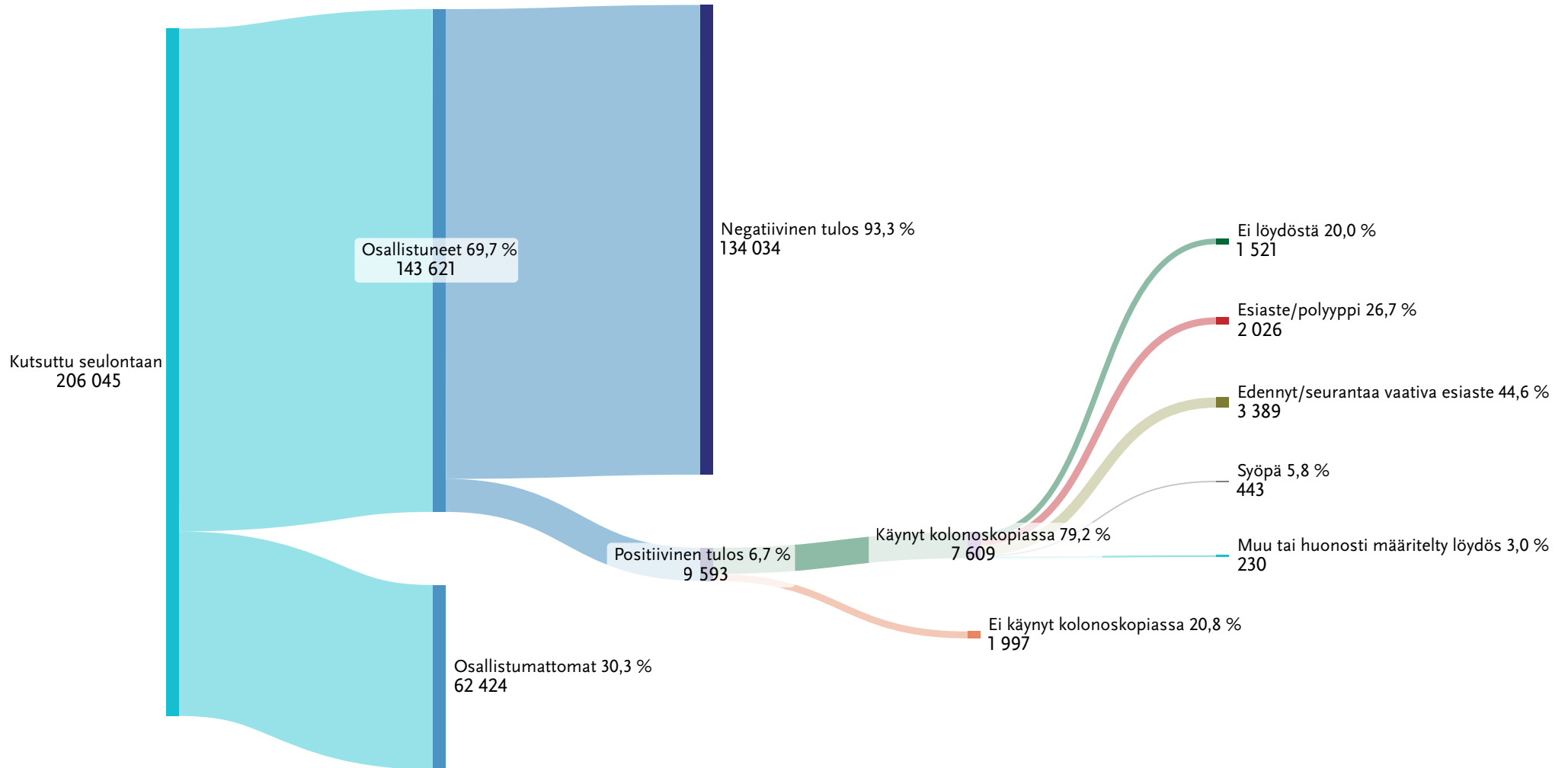
VUOSIRAPORTTI VUODEN 2023 SEULONNASTA

KUVA 1. Seulontaohjelman kulku naisilla vuonna 2023

KUVA 2. Seulontaohjelman kulku miehillä vuonna 2023

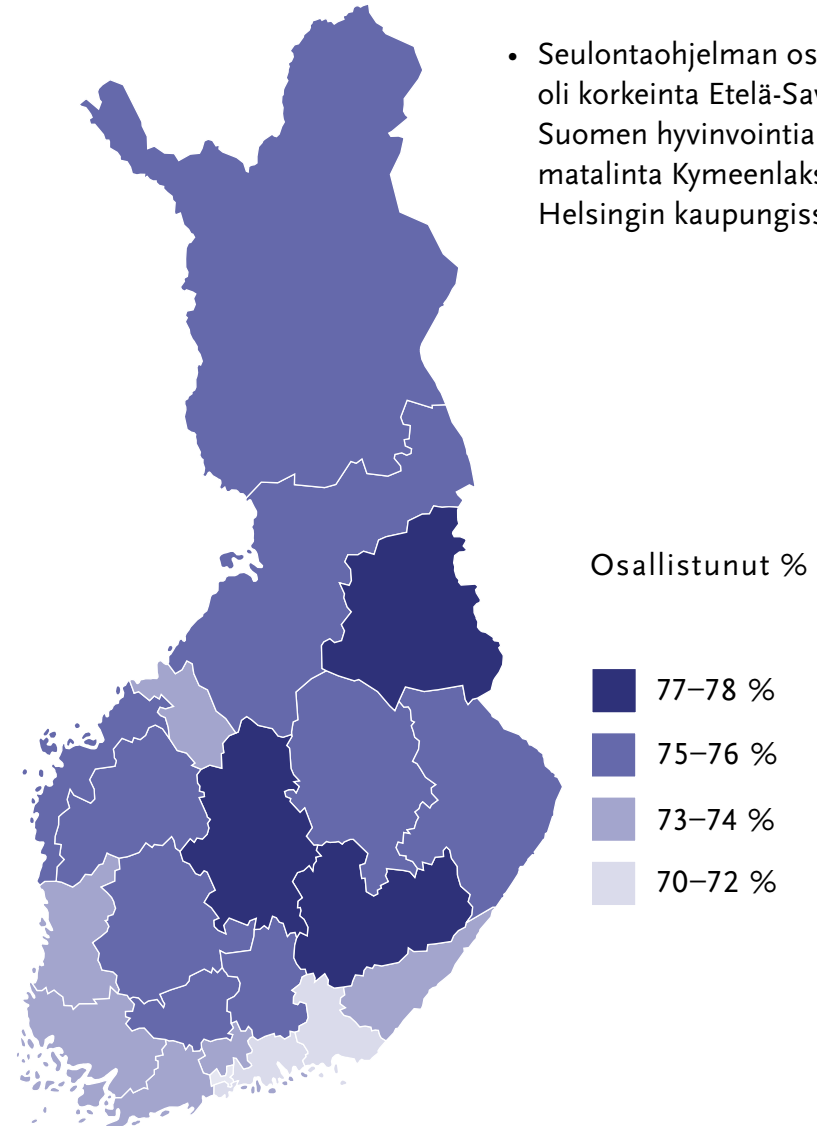

OSIO 1. SEULONTAOHJELMAAN OSALLISTUMINEN

TAULUKKO 1: Suolistosyövän seulontaan kutsutut ja osallistuneet ikäryhmittäin vuonna 2023

Ikäryhmä	Sukupuoli	Kutsuttu	Osallistunut	
			N	%
60	Miehet	36 577	23 063	63,1
60	Naiset	36 940	27 701	75
62	Miehet	35 391	23 591	66,7
62	Naiset	36 317	27 813	76,6
64	Miehet	34 320	23 640	68,9
64	Naiset	35 750	28 200	78,9
66	Miehet	33 977	24 445	71,9
66	Naiset	35 875	28 851	80,4
68	Miehet	33 661	24 989	74,2
68	Naiset	36 234	29 447	81,3
70	Miehet	32 119	23 893	74,4
70	Naiset	35 489	28 666	80,8
Yhteensä	Miehet	206 045	143 621	69,7
Yhteensä	Naiset	216 605	170 678	78,8

KUVA 3: Suolistosyövän seulontaan osallistuminen eri hyvinvointialueilla vuonna 2023

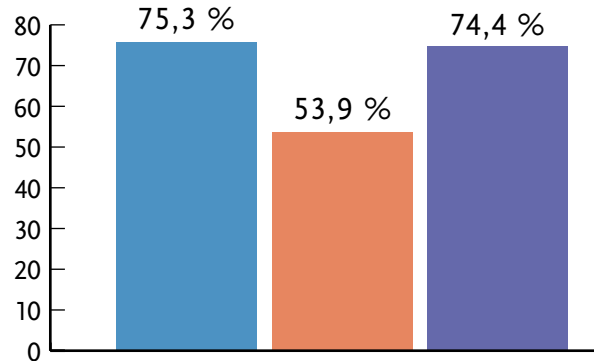
OSIO 2. SEULONTAOHJELMAN TULOKSET

TAULUKKO 2. Kutsut ja osallistuneet sekä pääasialliset löydökset vuonna 2023 hyvinvointialueittain

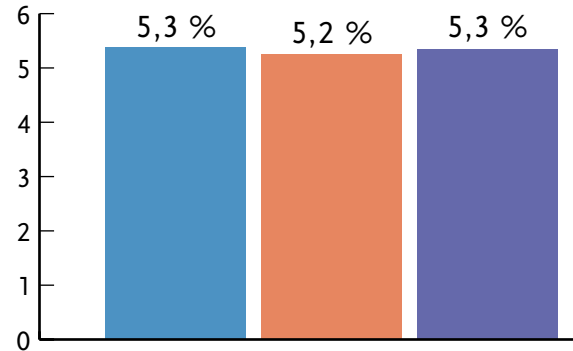
Hyvinvointialue	Kutsuttu	Osallistunut		Testiposiitivisia (osallistuneista)		Käynyt kolonoskopiassa (positiivisista)		Edennyt/seurantaa vaativa esiaste (kolonoskopiassa käyneistä)		Syöpä (kolonoskopiassa käyneistä)	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Etelä-Karjala	11 221	8 354	74,4	474	5,7	397	83,8	160	33,8	25	5,3
Etelä-Pohjanmaa	15 910	11 911	74,9	616	5,2	519	84,3	236	38,3	29	4,7
Etelä-Savo	13 092	10 183	77,8	584	5,7	524	89,7	185	31,7	42	7,2
Helsinki	41 047	28 613	69,7	1 452	5,1	994	68,5	494	34	50	3,4
Itä-Uusimaa	7 899	5 704	72,2	292	5,1	240	82,2	87	29,8	20	6,8
Kainuu	7 171	5 540	77,3	308	5,6	243	78,9	90	29,2	12	3,9
Kanta-Häme	14 767	11 095	75,1	596	5,4	480	80,5	191	32	42	7
Keski-Pohjanmaa	5 187	3 796	73,2	203	5,3	165	81,3	74	36,5	8	3,9
Keski-Suomi	21 788	16 906	77,6	832	4,9	645	77,5	186	22,4	28	3,4
Keski-Uusimaa	15 025	11 016	73,3	591	5,4	451	76,3	157	26,6	33	5,6
Kymenlaakso	14 795	10 288	69,5	616	6	452	73,4	168	27,3	38	6,2
Lappi	16 630	12 455	74,9	701	5,6	550	78,5	204	29,1	28	4
Länsi-Uusimaa	31 569	22 937	72,7	1 157	5	891	77,0	399	34,5	63	5,4
Pirkanmaa	37 894	28 652	75,6	1 427	5	1 101	77,2	355	24,9	64	4,5
Pohjanmaa	12 484	9 464	75,8	473	5	371	78,4	178	37,6	23	4,9
Pohjois-Karjala	15 442	11 779	76,3	417	3,5	366	87,8	125	30	27	6,5
Pohjois-Pohjanmaa	29 925	22 783	76,1	1 111	4,9	902	81,2	305	27,5	30	2,7
Pohjois-Savo	21 822	16 861	77,3	944	5,6	699	74,0	321	34	33	3,5
Päijät-Häme	17 480	13 312	76,2	739	5,6	546	73,9	280	37,9	41	5,5
Satakunta	18 084	13 500	74,7	824	6,1	685	83,1	218	26,5	38	4,6
Vantaa ja Kerava	17 037	12 197	71,6	677	5,6	495	73,1	232	34,3	35	5,2
Varsinais-Suomi	36 381	26 953	74,1	1 467	5,4	1 247	85,0	609	41,5	61	4,2
Yhteensä	422 650	314 299	74,4	16 501	5,3	12 963	78,6	5 254	40,5	770	5,9

KUVA 4: Seulontaan osallistuminen ja seulonnan tulokset äidinkielen mukaan vuonna 2023

Osallistunut seulontaan

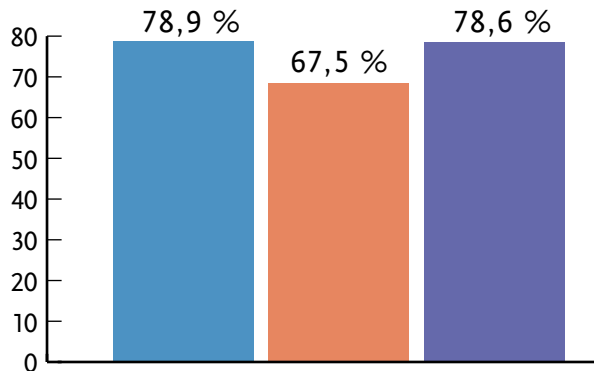

Testiposiitiivisia (osallistuneista)

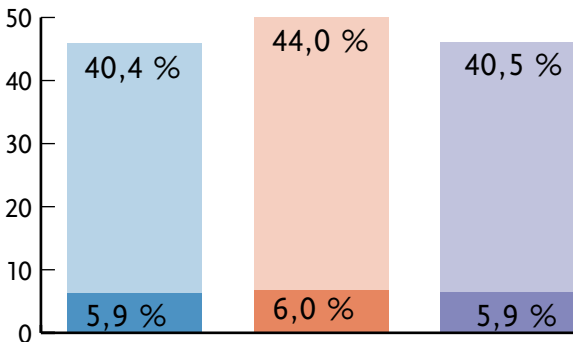
- Äidinkielenään muita kuin suomea ja ruotsia puhuvat henkilöt osallistuivat seulontaan merkittävästi kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvia heikommin. Positiivisten osuus oli puolestaan hieman matalampi.

Käynyt kolonoskopiassa (positiivisista)

Kolonoskopian tulos

Vaalea = Seurantaa vaativa esiaste
Tumma = Syöpä

Äidinkieli

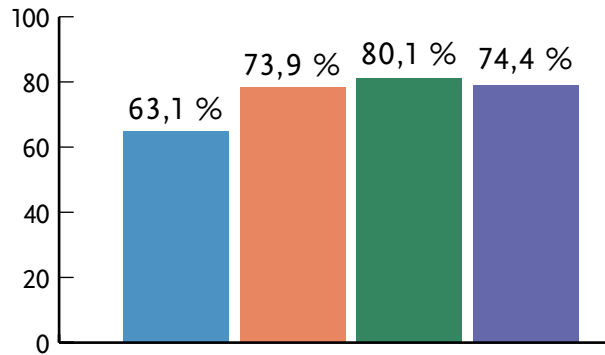
Kotimainen äidinkieli

Muu/puuttuva äidinkieli

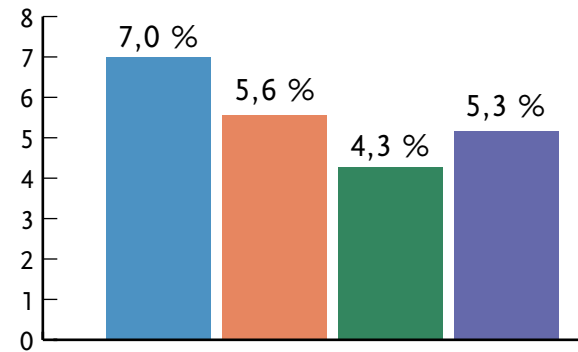
Yhteensä

KUVA 5. Seulontaan osallistuminen ja seulonnan tulokset koulutusasteen mukaan vuonna 2023

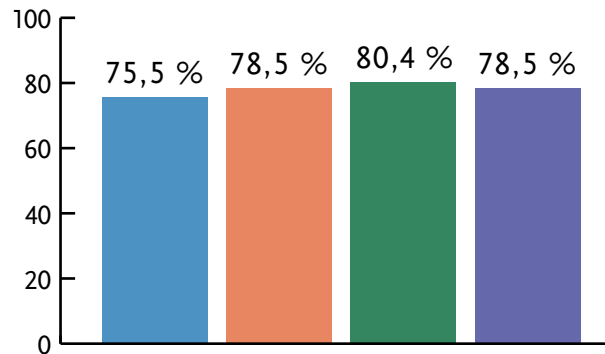
Osallistunut seulontaan

Testiposiitiivisia (osallistuneista)

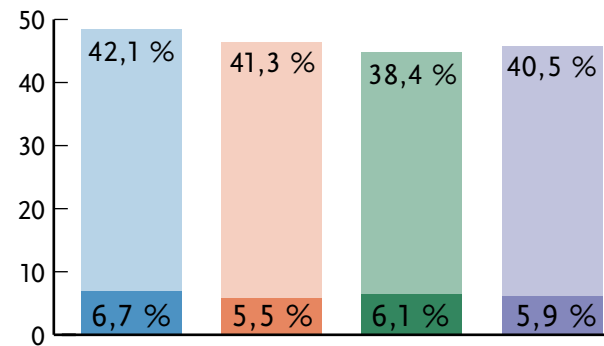
Käynyt kolonoskopiassa (positiivisista)

Kolonoskopian tulos

Vaalea = Seurantaa vaativa esiaste

Tumma = Syöpä

Koulutus

Perusaste/tuntematon

Keskiaste

Korkea-aste

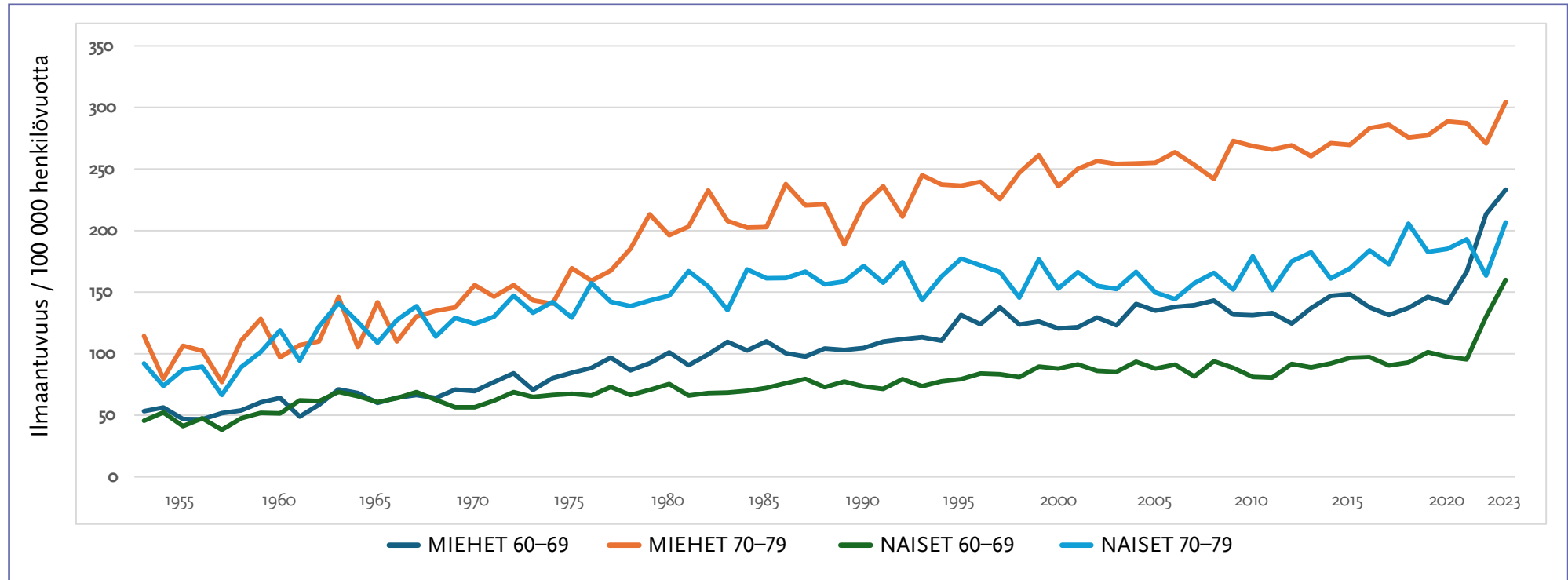

Yhteensä

- Erot taustakoulutuksessa näkyvät monessa vaiheessa seulontaketjua. Korkeammin koulutetuilla osallistumisaktiivisuus oli korkeampi ja positiivisuusaste matalampi.

OSIO 3. SYÖPÄILMAANTUVUUS

KUVA 6: Suolistosyövän ikäryhmittäinen ilmaantuvuus Suomessa 1953–2023

- Suolistosyövän seulontaohjelma näkyi vuosina 2022–2023 merkittävänä nousuna seulontaikäisten henkilöiden suolistosyövän ilmaantuvuudessa sekä miehillä että naisilla.

Suolistosyövän seulontaohjelma Suomessa

- Valtakunnallinen suolistosyövän seulonta alkoi Suomessa vuonna 2022. Tätä edelsi vuosina 2019–21 pilotti 12 kunnassa. Lisäksi 2004–16 seulontaa tutkittiin satunnaistetussa koeasetelmassa vanhempaa ulostetestiä käyttäen.
- Seulontaohjelman tavoitteena on vähentää suolistosyövän kuolleisuutta toteamalla suolistosyöpiä varhaisessa vaiheessa. Esiasteita toteamalla ja poistamalla voidaan myös vähentää syöpäilmaantuvuutta pidemmällä aikavälillä estämällä esiasteiden eteneminen syöväksi.
- Hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki ovat vuoden 2023 alusta lähtien olleet vastuussa seulontaohjelman järjestämisestä. Ahvenanmaa ei ole mukana valtakunnallisessa seulontaohjelmassa.
- Valtakunnallisen seulonta-asetuksen mukaisesti vuonna 2023 seulontaan kutsuttiin vuoden aikana 60-, 62-, 64-, 66- ja 68- ja 70 vuotta täyttäneet. Seulonta on kohdeväestöön kuuluville maksutonta, mutta erikoissairaanhoidon puolella perittiin sairaanhoitopiirin määrittämä maksu.
- Kutsukirjeen mukana kaikille seulontaan oikeutetuille lähetettiin näytteenottopaketti ulosteen immunokemiallista veritestausta (fecal immunochemical test, FIT) varten. Testiposiitiviset ohjattiin seulontahoitajan jatkotutkimusarvioon. Ensisijainen jatkotutkimus oli kolonoskopia.
- Kolonoskopian jälkeen potilaat lähetetään tiettyjen löydösten perusteella mahdolliseen kolonoskopiaseurantaan tai tarvittaessa erikoissairaanhoitoon kirurgiaa tai onkologista hoitoa varten.

SANASTO

Histologinen näyte

Kudosnäyte

Esiaste

Adenooma, sessiili leesio tai hyperplastinen polyyppi.

Edennyt tai seurantaa vaativa esiaste

Adenooma, sessiili leesio tai hyperplastinen polyyppi, joka lisäkriteerien (suuri koko, dysplasia, polyyppien suuri määrä) takia vaatii tihennettyä kolonoskopia seurantaa.

FIT

Ulosteen immunokemiallinen testi (fecal immunochemical test).

Kolonoskopia

Paksusuolen tähytys

Muut löydökset

Joukkotarkastusrekisteriin rekisteröidyt tapaukset, joista on tiedossa todettu polyyppi tai tuumori, mutta tarkempi luokittelu muihin kategorioihin on puutteellisten histologia- tai muiden tietojen takia mahdotonta. Sisältää myös harvinaisempia kasvaimia, jotka eivät ole syöpiä mutteivät myöskään varsinaisia suolistosyövän esiasteita.

Syöpäilmaantuvuus

Väestöön tai seuranta-aikaan henkilövuosina suhteutettu uusien syöpätapausten määrä tietyssä ajanjaksona.

TT-kolongrafia

Paksusuolen ei-invasiivinen kuvantamistutkimus.

DATALÄHDE JA MÄÄRITELMÄT

Tämä vuosiraportti perustuu Suomen Syöpärekisteriin 5.5.2025 mennessä raportoituun seulontadataan. Löydös-tietojen luokittelussa on käytetty vain seulontarekisterin tietoja, eli luvut eivät sisällä seulontaohjelman ulkopuolisia testejä, syöpiä tai niiden esiasteita. Tilastotuotannossa on hyödynnetty Tilastokeskuksen luovuttamia tunnisteellisia tietoja koulutuksesta käyttöluvan TK/2743/07.03.00/2023 perusteella.

Koulutusluokat on luotu yhdistämällä luokat esiaste, alempi perusaste ja ylempi perusaste luokaksi perusaste, yhdistämällä keskiasteen koulutukset ja erikoisammattitutkinnot luokaksi keskiaste ja yhdistämällä alempi ja ylempi korkea-aste sekä tutkijakoulutusaste luokaksi korkea-aste. Tuntemattomat ja puuttuvat tiedot on yhdistetty perusasteen kanssa samaan luokkaan. Koulutustieto on seulontavuotta (2023) edeltävän vuoden (2022) tieto.

Äidinkieli perustuu Digi- ja väestötietoviraston tietoon.

LISÄTIETOA

Suolistosyövän seulonta:

<https://syoparekisteri.fi/seulonta/suolistosyovan-seulonta>

Suolistosyövän seulonnan vuositilastot:

<https://stats.cancerregistry.fi/joukkistilastot/suolisto.html>